

Україні в період воєнного стану (на прикладі Каховської катастрофи) *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2024. Випуск 81: частина 1. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/300381/292705> (дата звернення 16.04.2024).*

УДК 658.7:004.738.5(043.2)

Кривопишина О.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Олещенко В.Ю., к.держ. упр.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЛОГІСТИКИ

Цифрова трансформація в галузі логістики стає значущою складовою сучасного бізнесу, оскільки вона сприяє оптимізації процесів, підвищенню ефективності та зменшенню витрат. Проте, важливо враховувати, що цей процес потребує не лише значних технічних та цифрових трансформацій, але й висуває серйозні виклики для юридичної системи, що обумовлюється вимогою гармонічної єдності та відповідності різних напрямків суспільних відносин. Швидкі темпи інтеграції цифрових технологій у логістичний сектор змусили переглянути та адаптувати законодавство до нових умов.

Аналізуючи ключові аспекти цифровізації логістики, необхідно враховувати збільшення обсягів обробки та передачі даних, що виникає внаслідок цього процесу. Одним з основних питань є забезпечення охорони персональних даних та кібербезпеки. Законодавство про захист персональних даних, таке як Загальний регламент з захисту даних (GDPR) в Європейському Союзі та Європейському економічному просторі, встановлює строгі вимоги до збору, зберігання та обробки особистої інформації [3]. Це ставить перед підприємствами виклик забезпечити відповідність їхніх цифрових процесів вимогам законодавства щодо захисту даних. В Україні правовою базою щодо зберігання та роботи із персональними даними є Закон України «Про захист персональних даних».

Ще одним напрямом, який потребує уваги є електронна торгівля та електронний документообіг. Використання цифрових технологій сприяє спрощенню процесів торгівлі та обміну документацією в логістиці. Застосування електронних документів, таких як електронні рахунки-фактури та документи перевезень, зменшує бюрократичність та підвищує ефективність логістичних процесів. Проте, необхідно враховувати юридичні вимоги до електронних документів та їх легальність згідно з міжнародним та національним законодавствами.

Електронний документообіг у логістиці ефективно функціонує завдяки виконанню конкретних правил, що містять у собі вимоги до цифрових підписів та шифрування інформації. Ці вимоги спрямовані на забезпечення безпеки та надійності процесу електронного обміну документами в логістичних операціях. Використання цифрових підписів дозволяє підтвердити автентичність документів та ідентифікувати їх авторів, тим самим зменшуючи ризик маніпуляції чи фальсифікації інформації. Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг» встановлюються основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів. Шифрування інформації забезпечує захист від несанкціонованого доступу до конфіденційних даних під час їх передачі через мережу, зберігаючи конфіденційність інформації та запобігаючи її втраті або пошкодженню. Правовий режим конфіденційної інформації визначений у Законі України «Про інформацію».

Використання програмного забезпечення та інших інтелектуальних ресурсів у логістичних операціях вимагає строгого дотримання законодавства з питань інтелектуальної власності. Порушення прав власності на програмне забезпечення або інші інтелектуальні ресурси може призвести до юридичних проблем та позовів за порушення авторських прав чи патентних прав.

Не можна сказати, що процес цифровізації логістики є новим напрямом в Україні, проте активна динаміка розвитку цифрових трансформацій та їх впливу на логістичний менеджмент, потребує постійного перегляду та оновлення законодавства. Отже, пропонуємо наступні рекомендації щодо правового аспекту цифровізації логістики:

1. Проведення юридичного аудиту логістичних процесів, що має на меті оцінку відповідності діяльності компаній чинному законодавству та визначення можливих правових ризиків.

2. Аналіз сучасного стану законодавства щодо захисту персональних даних, виявлення прогалин або невідповідностей у реальних процесах.

3. Впровадження системи кібербезпеки, що передбачає розроблення та впровадження технічних та організаційних заходів для захисту інформаційних ресурсів від кіберзагроз та несанкціонованого доступу.

4. Ознайомлення із законодавством про інтелектуальну власність, що передбачає детальне вивчення та розуміння нормативно-правових актів, що регулюють використання та захист інтелектуальних прав.

5. Оновлення вимог до договорів з постачальниками та клієнтами, що передбачає перегляд та адаптацію умов договорів з урахуванням особливостей цифрової логістики та вимог законодавства.

Цифрова трансформація логістики є потужним інструментом для розвитку сучасного бізнесу, проте для досягнення успішних результатів необхідно враховувати та впроваджувати правові аспекти, забезпечуючи

законність та безпеку логістичних операцій. Успішна цифрова трансформація логістики стає ключовою для конкурентоспроможності підприємств у сучасному глобальному ринковому середовищі. Розв'язання цих питань передбачає розробку та впровадження нових правових нормативів, а також впровадження технологічних та організаційних заходів для забезпечення відповідності законодавства та захисту даних у цифровому середовищі.

Література

1. Сучасний стан правового регулювання транспортної логістики в Україні. Тячівська районна державна адміністрація. Офіційний сайт. URL: <https://tyachiv-rda.gov.ua/news/789-suchasniy-stan-pravovogo-regulyuvannya-transportnoyi-logstiki-v-ukrayin.html>.

2. Федорук Є.І. Особливості державного регулювання транспортно-логістичної сфери України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 22. С. 109–114.

3. Веб-магазини: реакція на зміни регуляцій у сфері онлайн-торгівлі - Фулфілмент для інтернет-магазинів LP-Sklad. URL: <https://lp-sklad.biz/blog/veb-magazynu-reakcziya-na-zminy-regulyaczij-u-sferi-onlajn-torgivli/>.

УДК 340.12 (043.2)

Летків Р.І., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Череватюк В.Б., к.і.н., доцент

ПОНЯТТЯ «СВОБОДА» ВІД АНТИЧНОСТІ ДО СУЧАСНОСТІ

Право на свободу - основоположне право, яким особа наділяється з народження. На різних етапах розвитку людського суспільства саме поняття свобода тлумачилося по різному, але тільки у ХХ-ХІ столітті з'явилося більш стале визначення поняття «свобода», а міжнародне право визнало право на свободу одним із основоположних прав людини, що і вплинуло на національне законодавство багатьох держав. Так у ст. 3 «Загальної декларації прав людини» 1948 року подано загальне розуміння того, що кожна людина має право на життя, на свободу і на особисту недоторканість [1].

Витоки поняття «свобода» сягають своїм корінням в епоху античності. Античні філософи висловлювали різні думки, трактуючи тим чи іншим чином це поняття. Так Демокрит вважав, що суспільні закони споріднені з необхідністю, а свобода суто людське явище і в природі її не існує [2, с. 8], свобода перебуває у нерозривному співвідношенні із людським щастям, добробутом добром та злом. Він виводив формулу того, що у світі все